

ROOMALAINEN MAAILMA

Luku Roomalainen maailma s. 35–40

Keisari Augustuksen patsas.

Monikulttuurinen Rooma

- Roomalaisilla oli tiiviit kulttuurikontaktit etruskeihin, foinikialaisiin ja kreikkalaisiin.
- Rooman laajentuessa hellenismen merkitys kasvoi.
- Valtakunnan pitäminen koossa oli suuri haaste, joten suvaitsevaisuus eri kulttuureja kohtaan oli poliittisesti viisasta.

Konstantinuksen riemukaari Roomassa.

ETRUSKEILTA OMAKSUTTIIN:

- aakkoset
- uhrieläinten sisälmyksistä ennustaminen ja muita uskonnollisia tapoja
- gladiaattori-taistelut.

KREIKKALAISILTA OMAKSUTTIIN:

- taideihanteet
- tiede ja oppineisuus
- kirjallisuuden lajit
- jumalat.

Politiikka ja oikeudenkäyttö

- Roomasta tuli jo varhain tasavalta.
- Aikaa leimasi ylimystön ja kansan valtataistelu.
- Ristiriitojen hallitsemiseksi lainsäädäntöä kehitettiin, minkä seurauksena oikeustiede ja kirjoitettu laki syntyivät Roomassa.
- Rikastuneet sotapäälliköt kuten Julius Caesar pyrkivät yksinvaltiaiksi, jolloin tasavaltalaiset hallintoelimet menettivät valtaansa.

ETRUSKIKUNINKAIDEN AIKA
700-luvulta 500-luvulle eKr.

TASAVALLAN AIKA
500-luvulta ajanlaskun alkuun

KEISAREIDEN AIKA
ajanlaskusta 400-luvulle jKr.

Keisarikaudellakin Roomassa kilpailivat ja vaihtelivat tasavaltainen hallinto ja itsevaltiuden kaudet.

SENAATTI

- nimitettiin entisistä virkamiehistä vuodeksi kerrallaan.
- patriisit eli ylimystö valvoivat virkamiesten toimintaa ja johtivat ulkopolitiikkaa.

KANSANKOKOUS

- vapaasyntyiset Rooman kansalaiset
- plebeijit eli rahvas.

2 KONSULIA

- johtivat senaatin ja kansankokouksen istuntoja.

VIRKAMIEHET

Rooman laki

- Lainsäädäntö kuului kansankokoukselle, mutta keisariajalla se oli käytännössä keisarin vastuulla.
- Rooman lait kirjalliseen muotoon jo 450 eKr. (Kahdentoista taulun laki).
- Rooman laki koski pitkään vain Rooman kansalaisoikeudet saaneita.
- Virkamiesten antamilla säädöksillä ja niitä koskevilla lakimiesten kommentteilla oli suuri merkitys ennakkotapauksina.
- Bysantin keisarin Justinianuksen aloitteesta Rooman lait koottiin yksiin kansiin 500-luvulla (*Codex Justinianus*).
- Rooman laki ja oikeuskäsitykset näkyvät yhä muun muassa Suomen lainsäädännössä.

Roomalainen perhe

- Roomalainen yhteiskunta oli muiden maatalousyhteiskuntien tapaan miesvaltainen.
- Naisen oikeudellinen asema oli kuitenkin vankempi kuin kreikkalaisessa kulttuurissa.
- Sukuverkostoilla oli suuri poliittinen merkitys.

Keisari Septimius Severuksen perhe.

Roomalainen laajentumaperhe

ESI-ISÄT

- alttari sisääntuloaulassa
- kuuluivat kotijumaliin

ISÄ (ISÄNTÄ)

- päätösvalta ja perheen suojeleminen
- lasten holhoaminen jopa heidän avioituttuaan

ÄITI (EMÄNTÄ)

- kotitalouden hoito
- lasten kasvatusta
- kuului isänsä sukuun

POIKA

- koulutus julkiseen elämään ja isän rooliin
- kuuliaisuus

TYTÄR

- koulutus naisen rooliin
- kuuliaisuus
- peri yhtä paljon kuin poika

VAPAUTETUT ORJAT PERHEINEEN

- uskollisuus isäntää kohtaan
- saivat isännän sukunimen

KLIENTIT PERHEINEEN

- uskollisuus isäntää kohtaan

ORJAT JÄLKEÄISINEEN